

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

Afacerea din str. Uranus. Ordonanța definitivă No. 70/901 dată de C. Hamangiu, judecător de instrucție.

Inalta Curte de casație și justiție s. I : Teodor Părvanovici cu G. D. Lillea.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

TRIBUNALUL ILFOV

JUDECĂTORUL DE INSTRUȚIE CABINETUL V

AFACEREA DIN STRADA URANUS

Ordonanța definitivă No. 70, dată la 1 Septembrie 1901

Atentat la pudoare cu violență. Art. 264 și 265 Cod pen. român și art. 332 și 333 Cod. pen. francez. Violență fizică și violență morală. Eroare, surprindere, manopere, în materie de atentat la pudoare. Vișiu de consimțământ în civil și în penal.

Complicitate în materie de atentat la pudoare cu violență. Art. 265. și art. 50 al. II c. p. Diferența dintre complicitatea propriu zisă și circumstanța agravantă din art. 265 c. p. Diferite interpretări. Controversa la care dă naștere art. 265 c. p. Doctrina și jurisprudența franceză în această privință.

Noi, C. Hamangiu, Judecător de instrucție pe lângă tribunalul Ilfov, cabinetul III, delegat la cabinetul V.

Având în vedere toate actele de procedură penală instruite în contra lor : Ștefan Gorăneanu, român, de 29 ani, fost funcționar ; Zane P. Grigore, român de 25 ani, fost funcționar, și Nelly Bozianu, italiancă de 37 ani, fostă pedagogă, cu toții depuși în prevenție la penitenciarul Văcărești și inculpați prin rechizitorul introductiv al domnului Prim-procuror pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 264 și 265 Cod pen. pentru cel d'întâi și 48 și 50 pentru cei de al doilea.

Având în vedere rechizitoriul definitiv al domnului Prim-procuror, precum și dispozițiunile art. 136 al. II proc. penală.

Stabilim următoarele :

În ziua de 30 Iunie, pe la orele 10 dimineața, copila Lili Popazu, în etate de 15 ani și 10 luni, se sinucide, trăgându-și un glonte de revolver în inimă, în salonul casei părinților săi, din strada Uranus 29. Moartea i-a fost instantanee.

O sinucidere la o etate așa de fragedă, când viața în variatele sale manifestări, și se prezintă sub formele și culorile cele mai vii și mai frumoase, când iluziile formează comoara cea mai prețioasă a minții și a sufletului, când ori-ce speranță și se pare posibilă și ușor de îndeplinit, mai ales pentru o copilă cuminte, modestă, inteligentă și frumoasă, după cum era nenorocita Lili Popazu, o sinucidere în asemenea împrejurări, trebuia să aibă o cauză adâncă, puternică și decisivă în sufletul ei. Și motivul, cauza, era înaltă, de o morală superioară, neaccesibilă tuturor, și a cărei conștiință era cu atât mai înălțătoare, cu cât venea din partea unei copile ce nu împlinise nici 16 ani.

Copila Lili Popazu, cu o zi înainte de acest desnoământ înflorător, fusese dezonorată ; un atentat violent, din cele mai îndrăznețe, din cele mai josnice și mai lașe, fusese comis asupra ei, de către inculpatul Ștefan Gorăneanu, ajutat de Zane P. Grigore și Nelly Bozianu. Și ea, copila de 16 ani, a preferat moartea, unei vieți dezonorate. Sub impresia penibilă a rușinii și a durerei morale, copila Lili Popazu își pune capăt vieții, descărcându-și arma ucigătoare în inimă, în acel loc unde durerea se acumulează mai mult, și unde sentimentul moral apare mai curat și mai luminos. O sinucidere, în asemenea împrejurări și pentru o asemenea cauză, devine aproape o virtute. Ea caracterizează în modul cel mai eloquent și mai strălucitor, temperamentul nefericitei copile, gradul său de înaltă moralitate, și concepția frumoasă și ideală ce-și forma ea despre viață. Câte alte fete, în locul ei, n'ar fi preferat în asemenea ocaziuni, calea imoralității, a prostituțiunii, în locul ucigătorului glonte de revolver ? Și Lili Popazu era frumoasă, era inteligentă, era plină de sănătate și de viață. Azi, când în societatea noastră, prostituția se resfață cu atâta fast, cu atâta lux și atracție,—constituind o adevărată tentațiune și un adevărat pericol pentru tinerele fete sărace,—care copilă, în împrejurări nenorocite ca acele prin care a trecut Lili Popazu, ar fi stat la îndoială să aleagă, între revolver și între prostituția luxoasă și aurită ?

Și câte, câte nu sunt victimele atâtor atentatori anonimi? Numai înflămplarea că nefericita Lili Popazu s'a sinucis, atentatul comis contra ei a putut fi adus la cunoștința parchetului. Câte alte victime nu sunt, destul de multe la număr, cari neajungând la desperarea extremă de a-și curma firul vieții printr'un glonte de revolver, suferă în tăcere dezonoarea, nevoind ca pe lângă rușinea suferită și simțită în secret, să se mai supună și la rușinea și disprețul public! Prejudiciile sociale, atât de nedrepte și absurde, acoperă tot pe victimă cu oprobiul și dezonoarea, scuzând bărbaților brutalitatea faptei lor și răspunderea ei morală. Prejudiciile sociale cu despotismul lor absurd, fac ca tot victima să sufere și rușinea și disprețul public, și greutățile, de oare-ce după legile de azi reparațiunile civile sunt greu de dovedit, iar căutarea paternității cu desevêșire oprită. Aceasta este cauza, că cele mai multe din aceste atentate rămân în întuneric, nefiind aduse la cunoștința parchetului, de oare-ce nevoia cea mai mare de a tăcea, este mai mult a victimei.

Psihologia sinuciderii copilei Lili Popazu e plină deci de frumoase învățăminte morale, într'o societate în care imoralitatea face un îndrăzneț progres, și în care noțiunile de cinste și morală au început a se sdruncina atât de mult. De aceea caracterul moral al copilei Lili Popazu, apare într'o lumină cu atât mai frumoasă și mai clară. Ea a preferat moartea, unei vieți dezonorate. Și instrucția a stabilit până la evidență, că nefericitei victime a execrabilului atentat, nu i se poate imputa nici ușurință, nici imprudență, nici frivolitate. Ea a fost atrasă în cursă, ea a fost indusă în eroare, ea a fost înșelată, când a fost nevoită și forțată de împrejurări să urmeze pe Nelly Bozianu și să meargă în compania ei, la grădină, la berărie, și în urmă la hotel.

În loc de a fi dusă acasă, după cum a cerut de repetate ori fata, ea a fost atrasă prin surprindere în camera unui hotel. Instrucția a stabilit că odată amețită de vinul băut la grădină, după îndemnul persistent al inculpaților, ea nu a mai avut liberul arbitru, conștiința sa clară, așa că nu a mai fost de cât o jucărie în mâinile celor trei inculpați. În momentul suprem însă, văzând cursa ce i se întinse, — de oare-ce a fost o adevărată cursă, — și văzându-și onoarea sa în pericol, ea se luptă cu atentatorul ei, apărându-și cinstea, eșind din luptă cu douăzeci de vânălăi pe brațe și pe picioare, dar rămânând nevinovată, virgină. Ea însă, în lupta ei disperată ce a avut de suportat cu brutala voință a atentatorului, prin miracol salvându-și fecioria, nu a avut cunoștință despre aceasta; de aci suferințele durerei morale, de aci desperarea ei, crezându-se dezonorată, de aci durerosul deznodământ: sinuciderea.

II

Înainte de a intra în descrierea amănunțită a faptelor și a împrejurărilor în cari s'a comis atentatul violent în contra copilei Lili Popazu, și înainte de a examina partea juridică a cestiunei, vom căuta a schița, în câte va rânduri, portretul fizic, moral și educativ al nefericitei copile. Și cu atât mai necesară ne este această descriere, cu cât instrucția a căutat să culegă în mo-

dul cel mai complect, detalii asupra conduitei copilei Lili Popazu, spre a opune constatările sale, alegațiilor mai mult de cât îndrăznețe ale inculpaților, cu privire la acest fapt. În sforțarea lor, de alt-fel legitimă, de a se apăra, inculpații merg până a ofensa memoria unei moarte.

Apărându-se de fapta lor abjectă, ei aduc calomniile cele mai sângeroase, nenorocitei copile. Trist și laș mijloc de apărare, lipsit de cel mai elementar simț de demnitate și cavalierism. Inculpații pentru a-și scuza fapta lor urâtă, susțin că fata Lili Popazu le-a făcut impresia unei «femei de stradă» (pag. 16, 17 și 43); că: era «de o cochetărie provocătoare», (pag. 15); «că-și ridica rochia ca femeile de stradă» (pag. 43); că: «era, liberă în vorbe» (pag. 17 și 66); că: «le-a sărutat și le-a strâns în brațe pe bancă la șosea» (pag. 56 v. 58 v.); că: «la masă le săruta, le puneau mâna pe la toate, pe sub fuste și se lăsa» (pag. 58); că: «a comandat lăutarilor cântece obscene» (pag. 44 și 66); că: «au primit cu bucurie a merge la hotel» (pag. 44 v.); că: «acolo fata singură s'a dezbrăcat la cămașe» (pag. 15 v. și 60); că: «era veselă făcând toate acestea» (pag. 17, 44, 44 v. și 58) etc... etc... atâtea aserțiuni, atâtea neadevăruri patente și revoltătoare, pe cari instrucția făcută în cauză le-a dărâmat cu desevêșire.

Era necesar deci, ca instrucția să culegă toate datele posibile asupra conduitei și educației copilei Lili Popazu, pentru ca studiind viața sa de toate zilele, să poate opune cea mai formală dezmințire, susținerilor îndrăznețe, lașe și pline de calomnie ale inculpaților.

Cine a fost și cine era Lili Popazu?

Unica fiică a d-lui Pandele Popazu, astă-zî decedat, distins avocat și fost timp de 10 ani ca reprezentant al Galaților în parlamentul român, ea a primit în sânul familiei o educațiune conform cu gradul de cultură și cu mediul social și moral în care trăia. Afară de un proces cunoscut, în care tatăl său a fost implicat în ultimul timp și care n'a putut avea de cât o influență dureroasă în sufletul soției și al copiilor lui, în colo nimic important, care să turbure liniștea și pacea morală a familiei Popazu. Fiind fără avere, familia aceasta ducea un trai retras de zgomotul vieții bucurăstene, păstrând însă rezerva și regretul unei vieți mai largi, ce dusesse mai înainte. Poate că această împrejurare, a unui trecut fără grijă și fără restricțiuni, întipărise pe figura Lilei Popazu, un vag sentiment de melancolie.

Și dacă este adevărat că ochii sunt oglinda sufletului, apoi tristețea și melancolia ochilor Lilei Popazu, evidențiau sufletul său curat, liniștit și regretând un trecut mai bun. Născută în 23 August 1885, ea este dată la școală în 1893, unde în toate clasele primare ia premiul I. Este foarte importantă examinarea certificatelor sale școlare, unde nota zece (10) de la studii, se întrece cu aceeași notă pusă conduitei sale. «Purtarea 10», «Conduita foarte bună», «Conduita exemplară», iată certificările profesoarelor sale din cursul primar. (A se vedea aceste certificate la începutul dosarului). În cursul secundar, pe de o parte din cauza lipsei de mijloace, iar pe de altă parte din cauză că un elev de liceu ținea drumul copilei Lili Popazu, după îndemnul profesoarei ea este

retrasă din școală. Avea pe atunci etatea de 12 ani. Din acel timp ea a trăit pe lângă mama și fratele său, ocupându-se cu lectura și menagiul casei și ducând viața cea mai retrasă, cea mai liniștită și mai morală. Iată cum o descriu vecinii ascultați ca martori, pe copila Lili Popazu: D-na Maria Cocărescu, proprietară, ne spune: «Am jurat și voi spune sfântul adevăr: Copila Lili Popazu era un model de fată: bună, cuminte, absolut morală și cumpătată în vorbe și în fapte. Ea eșea foarte rar pe stradă, seara eșea foarte rar și în tot-d'a-una însoțită de mama sau fratele ei.

«Mă mir, sunt uimită și revoltată chiar de îndrăzneala acelora — a inculpaților — cari susțin că fata de bună voia ei ar fi consimțit să meargă după niște necunoscuți ca Zane și Gorăneanu. Ea se jena la poartă chiar să iasă singură, și nu numai eu am această idee bună despre fată. Intrebați toată mahalaua și vă va spune ce cuminte și ce morală era fata Lili Popazu». (Pag. 121 și 121 v.).

O altă vecină, martora Zinca Vasilescu ne spune:

«Cunosc familia Popazu; fata Lili era excesiv de cu minte și de morală. Era veselă, dar așezată. Nică odată nu-și permitea să vorbească lucruri ușurele, de bărbați sau de petreceri. Eșea foarte rar de acasă; seara mai nică odată». (Pag. 127).

O altă vecină, martora Maria Popescu, spune următoarele: «Cunosc familia Popazu: o familie onestă și serioasă. Fata Lili era veselă și foarte bine văzută în vecini, prin purtarea ei corectă și cinstită. La preumblare eșea rare ori, seara mai nică odată. De cele mai multe ori, chiar ziua, eșea însoțită de mama sau de fratele ei. Nimic incorect ca purtare, nu i se putea reproșa. Era poate prea așezată, prea serioasă în felul ei de a se purta cu toții». (Pag. 130).

¶ Martorul Anton Ionescu, comerciant, declară: «Cunosc pe fata Lili Popazu. Era o fată cu minte și cu puține relațiuni familiare. Stătea mai mult acasă. Pe drum când eșea, însoțită de mamă sau frate, avea o privire sficioasă și timidă». (Pag. 154).

Un alt martor, Pandele Popescu, comerciant, arată:

«Cunosc de 2 jum. ani familia Popazu. Fata Lili era un model de fată: cuminte, serioasă și absolut morală. Ea nu avea aproape de loc cunoștințe în mahala. Trăia retrasă, în familie, ocupându-se cu cilitul. Când am auzit de întâmplarea cu Gorăneanu, cu toții cari o cunoșteam am rămas uimiți, știind-o incapabilă pentru asemenea purtări ușoare». (Pag. 128).

În fine domnul Corneliu P. Babic, vechiul comisar al secției unde domiciliază familia Popazu și a cărui fată era prietină cu Lili Popazu, ne spune următoarele: «Cunosc foarte bine familia Popazu, locuind în apropiere; e o familie liniștită și onestă; fata Lili, fiind prietenă și colegă cu o fată a mea, o cunosc perfect de bine. Era o fată plăcută, bine dezvoltată, sănătoasă, veselă, inteligentă, serioasă și absolut onestă. Mama ei, femeie serioasă și cinstită, îi dăduse o educație din cele mai morale. Și în vorbă și în purtări, fata era de dat ca model. Alt-fel nică n'aș fi permis fetei mele, ca să fie prietenă cu ea. De aceea am fost foarte uimit, când am auzit cele întâmplate. Ca unul care am cunoscut-o bine de tot, iau garanția morală de a declara din a-

dâncul conștiinței și convingerei mele, că această fată bună, blândă, veselă și inteligentă, nu putea fi capabilă, — în mod conștient, — să-și piardă onoarea, să-și păteze cinstea ei de fată, în mod așa de ușurel și de brutal. A trebuit îndemnuri și silinți prea mari, curse și amăgiri, ca ea să cadă. Aceasta e credința mea intimă, sinceră și desinteresată. Sunt neadevăruri grosolane, acele ce spun inculpații, ca această fată neeșită în lume, trăită retras și într'un cerc așa de moral, să fie capabilă de a comanda la grădină cântece obscene, de a permite să fie sărutată, de a merge prin berării și hotel. A trebuit să fie amețită, a trebuit ca inteligența și conștiința ei să fie întunecate. Repet: aceasta este convingerea și credința mea sinceră și adâncă». Pag. 124 și 124 v.).

Iată cine este familia Popazu; iată cine era copila Lili Popazu: cuminte, serioasă, absolut morală, incapabilă de libertinagiu, în sfârșit «un model de fată», după expresiunea caracteristică a martorilor. Cum se face deci că această copilă de 15 ani și 10 luni, eșită atât de curată, de cuminte, de inteligentă și de serioasă, din mediul familiei sale cinstite și morale, copilă, care nu cunoștea strada, care trăia mai mult retrasă în sinul familiei, ocupându-se cu lectura și cu menagiul, cum se poate zicem, ca ea să-și schimbe dintr'o dată firea ei, caracterul ei moral, infiltrat în ea de la cea mai fragedă etate, devenind după arătările îndrăznețe ale inculpaților, «de o cochetărie provocătoare», «liberă în vorbe», «având aerul unei femei de stradă», care primește «cu bucurie și dintr'odată invitația unor necunoscuți», care se lasă a fi «ciupită» și «sărutată» de acei necunoscuți, care comandă «cântece obscene» lăutarilor, care «râde și face haz de ele», care «merge bucuroasă la hotel», «desbrăcându-se de bună voie până la cămașe»! Dintr'o fecioară pură și ideală care nu împlinise nică 16 ani, ei fac o prostituată de cea mai ordinară speță. E illogic, e absurd, e îndrăzneț, e cinic! Și inculpații cred, că aruncând cu noroiul celei mai detestabile și mai lașe calomnii, — calomnierea unei moarte, care nu le poate răspunde, care nu se poate apăra, — cred că-și pot scuza execrabilul lor fapt.

Instrucția însă și-a făcut datoria, luând ea grija adunării probelor, care să dărâme până la temelie, clădirea putredă de neadevăruri și calomnii a inculpaților, apărând ea onoarea imaculată a unei copile de 16 ani, care a avut marele curagiu și rarul simț moral de a-și descărca un glonte de revolver în inimă, de cât să trăiască o viață în dezonoare și necinste.

În schimb, cine sunt inculpații? Niște avortonii morali, niște stâlpi de cafenele sau berării, niște tineri vițioși, fără călăuză și fără nică o ambiție sau ideal, niște don juani de trotuare, cari își pierd vremea bătând calea Victoriei și spunând insanități și cuvinte cinice, femeilor cinstite sau necinstite, ce întâlnesc pe stradă; niște amoralii, produs al unui mediu corupt sau al unei literaturii pornografice, predilecte unei părți din tinerimea noastră. Ce putea să iasă din ei și unde puteau ei ajunge de cât acolo unde au ajuns?

Ștefan Gorăneanu, absolvent a câte va clase gimnaziale, copist la ministerul cultelor, care răpește pe soția sa, ca domnișoară, din casa părinților săi, cu carii pă-

rinii se află și astăzi în proces; tânăr, care abia însurat și tatăl a două copii, continuă a duce viața liberă de mai înainte, petrecând singur tot timpul zilei și al nopții în berării și pe stradă, nevězându-și de casă și de nevastă; plăcându-și să bea; afemeiat și ștregar, după cum îl arată martorii (pag. 131, 132, 136). Zane P. Grigore, un alter ego al lui Gorăneanu, care neterminând complet liceul în țară, este nevoit să-și ia echivalența de bacalaureat în străinătate, pentru a se putea înscrie la facultatea noastră, unde de și student de vr'o trei ani, nu și-a dat până astăzi nici un examen. De Nelly Bozianu nu mai vorbim, în trecutul ei negăsind nimic care să ne intereseze.

Ceia ce putem spune este că instrucția a stabilit, — fără a căuta să pătrundă în viața ei intimă, — că în societate ea nu se bucura de acea tristă reputațiune despre care s'a vorbit și s'a scris prin ziare; de și complet vinovată în atentatul ce s'a comis în contra fetei Lili Popazu, ea până atunci nu dăduse nimic de bănuț familiei Popazu, din punct de vedere al onestității; așa se explică de ce ea era primită în familia absolut onorabilă a d-nei Popazu, și de ce d-na Popazu permitea fiicei sale Lili, de a merge, — de alt-fel destul de rar, — în compania inculpatei. Ea fusese în ultimul timp, un an de zile, pedagoagă la pensionul de fete Negoescu-Lehliu și eșise abia cu vr'o trei zile înaintea celor întâmplate în urmă. Nu e de mirat deci, că d-na Popazu încredinșase pe fiica sa, să facă o preumblare pe jos la șosea, cu o foastă pedagoagă a unui pension de fete.

Iată cine a fost victima, iată cine sunt inculpații.

III

Acum să trecem la cestiunea de fapt și de drept. Vom începe de o cam dată cu cea d'întăi, descriind în mod amănunțit toate faptele și împrejurările ce au precedat atentatul cu violență comis în contra copilei Lili Popazu, expunând alegațiunile făcute de inculpații în apărare și combătându-le cu probele adunate de justiție. Instrucția a avut mult de luptat cu mijloacele de apărare, nu tocmai leale, ale inculpaților. Ei au căutat să o inducă în eroare, după cum au reușit la început, punând într'o lumină din cele mai urâte și din cele mai imorale, conduita tinerei copile, voind prin această procedare puțin cinstită, să micșoreze gravitatea brutalei lor fapte. Am arătat mai sus calomniile îndrăznețe, aduse de acești cavaleri degenerați, nefericitei lor victime, cari după ce au ultragiato în tot ce avea mai sfânt o fecioară: pudoarea, nevinovăția ei, onoarea ei, continuă și după moartea victimei lor, de a comite asupra-și, un nou viol, violul moral, — calomnia, — această pângărire a onoarei, mai josnică și mai lașă de cât violul material însuși.

Dar să intrăm în expunerea faptelor:

Am spus că purtarea inculpatei Nelly Bozianu, din punct de vedere al moralității nu lăsase nimic de bănuț până în ultimul moment. Anul trecut, luând cu dânsa pe cei doi copii ai săi, ea părăsește domiciliul soțului său, un alcoolic și un degenerat, intrând ca pedagoagă în pensionul d-nei Lucreția Negoescu-Lehliu. La acest pension, purtarea ei nu a lăsat nimic de dorit.

Acest fapt îl confirmă însăși directoarea pensionului (pag. 138). Nu e de mirat deci că Nelly Bozianu, în asemenea condițiuni de viață, în aparență destul de morală, avea accesul casei familiei Popazu, a cărei onorabilitate este mai presus de ori-ce discuțiune. La 26 Iunie, ea vizitează familia Popazu, promițând domnișoarei Lili, că peste două zile fiind liberă, va veni din nou ca să o ia la plimbare. La 27 Iunie luând vacanță Nelly Bozianu se mută din pension în strada Romulus No. 8, unde închiria o cameră. La 28 Iunie, pe la orele 7 jum. seara, veni din nou în familia Popazu, unde luând cu voia d-nei Popazu pe Lili, pleacă amândouă spre șosea să facă o preumblare. D-na Popazu 'i puse în vedere Nelly Bozianu ca pe la ora 10 să aducă pe fată acasă. Instrucția n'a putut stabili că între Nelly Bozianu și inculpații St. Gorăneanu și Zane ar fi fost vre-o înțelegere anterioară spre a da pe copilă în mâinile unuia din ei; ori cât de culpabilă a fost purtarea inculpatei Nelly Bozianu în prepararea și înlesnirea atentatului suferit de Lili Popazu, totuși nu voim să-i atribuim rolul de proxenetă. Un fapt clar însă rezultă din instrucția urmată în cauză: acela că Nelly Bozianu cunoaștea de mai înainte pe Zane, că poate chiar avusese și alte întâlniri cu el. Acest fapt își are importanța lui deosebită, pentru că nu 'i admisibil, ca Nelly Bozianu, ori cât de perversă și de cinică ne-am închipui-o, când dânsa știa prea bine, că d-na Popazu 'i încredinșase în anume condiții pe copila Lili, să primească a intra în vorbă cu niște necunoscuți, — Gorăneanu și Zane, — și a primi în urmă invitația acelorași necunoscuți, de a lua masa cu dânsii la șosea. De alt-fel instrucția stabilește cu fapte precise cum că Nelly Bozianu cunoaștea de mai înainte pe Zane P. Grigore.

Ast-fel martorul D. G. Popescu arată (pag. 109 v.), că fata Lili înainte de a se sinucide, când i-a făcut spovedania întâmplărei atentatului ce a suferit, 'i-a spus că Nelly Bozianu 'i-a recomandat pe Zane ca pe o persoană bine cunoscută de dânsa și că pot deci primi invitația; același lucru îl arată și d-na Popazu (pag. 98. V.); d-na Popazu mai arată că Nelly Bozianu vorbea adesea ori în casa sa de un oare-care Zane de la primărie; aceeași declarațiune face și Emil Popazu (pag. 103 v.); tot Emil Popazu arată (pag. 103 v.) că Zane a spus la secție cum că Nelly Bozianu i-a cerut 20 lei pentru niște afaceri vechi; însăși Bozianca arată la primele cercetări (pag. 42), că ea cunoaștea pe Zane din vedere. Odată stabilit, că Nelly Bozianu cunoaștea mai din înainte pe Zane, ne putem explica ușor primirea așa de repede a invitațiunii ce acesta le făcuse de a-i acompaña la șosea și în urmă de a lua masa împreună. Căci repetăm încă o dată, că e ilogic, e inadmisibil, ca Nelly Bozianu ori-cât de perversă ar fi fost, când știa mai ales că are dată sub protecția ei, o fată de 16 ani, cum era Lili, să fi putut primi invitațiunea unor oameni absolut necunoscuți. Odată intrați în vorbă, era natural să se facă recomandările și s'au făcut. (Pag. 56 v. 74, 81 v. 88 v.). Mai mult de cât atât, Bozianca arată în interogatoriul său, că Zane a spus cu această ocaziune că cunoaște pe fratele domnișoarei, care este tot la primărie (pag. 74, 81 v.). Copila Lili, care avea un rol secundar în compania acestor persoane, pe cari nu le cunoaștea, față de do-

rința manifestă a Boziencii, de a primi invitația tinerilor, față de asigurările date copilei, că ea cunoaște pe Zane, care este om onorabil (pag. 98 v. 103 v. și 109 v.), față de recomandările lor, că Zane este secretar la primărie și Gorăneanu secretar la ministerul Cultelor, urmând curentului, a mers aproape mecanic cu Bozianca și cei doi tineri la «grădina Populară» de la șosea. Voința ei era paralizată de voința celor-l'alți; și apoi orî câtă dorință ar fi avut în sufletul său de a nu primi această invitație, — ei, căreia pentru prima oară în viața îi se întâmpla acest lucru, — îi era greu să se opue voinței Boziencii. D-na Popazu, arată în declarația sa (pag. 98 v.), că fata sa Lili, în ajunul sinuciderii, îi mărturisise în legătură cu aceasta, că ea n'ar fi primit să meargă cu acei tineri, dacă Bozianca nu insistea, nu o îndemna, nu o silea. Inșă-și Bozianca arată că la început n'a primit invitațiunea (pag. 74 74, v.). Tot Nelly Bozianu în declarația sa de la primele cercetări, arată că Zane și Gorăneanu le-a spus, la șosea vorbe «puțin cuviincioase» (pagina 41 v.). De ce a primit atunci invitația? Plecând cu Bozianca de acasă și trebuind tot cu dînsa să se întoarcă, Lili Popazu era forțată de împrejurări ca să o urmeze; de alt-fel, Bozianca, femeie de 57 ani, care avea judecata rece și cumpănilă, era de datoră ei să se gîndească la consecințe. Nu Lili Popazu, copilă de 16 ani, naivă și inocentă, care ducea o viață liniștită și retrasă, și care nu avea experiența vieții, nu ea ar fi putut să ghicească care le era scopul inculpaților. Probă că voința ei nu a fost părtașă la această invitațiune, este că ea în tot timpul mesei a fost tristă. Acest fapt îl arată chelnerul Andreescu Andrei, care le-a servit (p. 114 v.). Instrucția stabilește că fata Lili, în compania acestor oameni de chef, a stat rezervată și tristă (p. 114 v.); că nu voia să bea vin cu toate insistențele bănuitoare ale lui Gorăneanu și Zane (p. 75 v. și 98 v.). Or, o fată care ar fi primit de bună voie o astfel de invitațiune, ar fi fost veselă și bine dispusă, iar nu tristă și rezervată.

Bozianca arată în interogatoriul ei că: «fata vîrșă vinul pe jos în loc de a-l bea; că inculpații le sileau să bea, zicînd «să n'avem parte de viitor dacă nu bem», (pag. 75 v.). D-na Popazu arată de asemenea (pag. 98 v.), că Lili înainte de a se sinucide, când i-a făcut confesiunea celor întîmplate, i-a spus, că: «a fost silită de cei 2 bărbați să bea vin». Că în urmă, ei au pus lăutarii să le cînte cîntece obscene; femeile protestînd, lăutarii au încetat de a mai cînta, (pag. 75 v. 113 v. și 114).

De și inculpații la început au avut îndrăzneala a spune că însăși copila Lili Popazu a comandat asemenea cîntece obscene (pag. 44), în urmă Zane a revenit (pag. 93 v.), declarînd că nu fata ci Bozianca a comandat. Inculpații sunt însă desminții de martorii Andreescu Andrei, chelner, (pag. 113 v.) și Ion Constantinescu, lăutar, (pag. 114), cari arată că bărbații au comandat asemenea cîntece și că femeile au oprit pe lăutari să mai cînte (pag. 113 v., 114).

Instrucția nu stabilește că fata Lili a fumat acolo țigări; inculpații susțin aceasta (pag. 44) fără însă a o proba. De alt-fel era în sistemul lor de a sili pe fată

să bea vin și a fuma țigări. Am arătat însă, că fata neobișnuită cu vinul, îl vîrșă jos fără de a-l bea, (pag. 75 v. 98 v.). Nu e adevărat de asemenea după cum susțin inculpații, că la masă Gorăneanu ar fi sărutat pe copila Lili. Chelnerul și lăutarii declară că nu au văzut aceasta, că din contra ea era rezervată și tristă (pag. 114 v.). Instrucția stabilește nu numai că inculpații aveau perfectă cunoștință că ea este domnișoara Lili Popazu, soră cu Emil Popazu de la primărie, — coleg cu Zane P. Grigore, — dar mai mult de cât atîta ea stabilește că, la masă s'a vorbit că Lili este «fată mare». Ast-fel Bozianca la interogatoriul ei arată că: «le-am spus că e fată mare, că e cinstită și le-am jurat chiar» (pag. 76). Decî, cum mai pretind inculpații, (pag. 43, 44) că ei au crezut că au de a face cu niște femei de stradă? când fata îi-a fost recomandată și când Zane a spus, că cunoaște pe fratele său, care este funcționar la primărie? (pag. 56, 74, 81 v. și 88).

În fine, masa este terminată. Pe la ora 12 pleacă cu toții din grădina de la șosea, suindu-se după îndemnul bărbaților, sau al Boziencii, într'o trăsură. Era de datoră Nelly Bozianu de a conduce imediat pe copilă acasă. Ea o luase de la părinți cu obligațiunea formală de a se reîntoarce la ora 10. În loc de aceasta însă, ea cere să primește a lua loc cu inculpații în trăsură. Care era situația copilei și ce putea face ea singură? Era aproape fatal, ca dînsa să urmeze pe Bozianca, în mâinele căreia fusese încredințată de mama ei. Și apoi, cu toate opunerile ei, — și opunerii de sigur că au fost, dar fără rezultat, — și putea face ea singură, la șosea, când ora era așa de înaintată? A fost forțată decî de împrejurări de a se urca în trăsură, urmînd pe Bozianca, conducătoarea ei. Ea necunoscînd și neputînd nici bănui intențiunea inculpaților, nu era în acele împrejurări hotărîtoare când trebuia să ia vre-o măsură eroică, fugind.

Intrase într'un joc periculos, grație purtării culpabile și ușoare a Boziencii și trebuia să joace. Pe de altă parte vinul, cât de puțin, — ea care nu bea de loc vin acasă, — a trebuit să îi întunece mintea, lipsind-o de usagiul obicinuit al forțelor sale intelectuale. De alt-fel, de și întărziind, pentru prima oară în viața ei, într'o companie așa de neobicinuită și la o oră așa de înaintată, credința ei era că Bozianca o va duce imediat acasă. Ce se întîmplă însă? Inculpații opresc trăsura la berăria «Căpitanu».

Mașinalicește, fata se dă jos împreună cu dînsii, urmînd pe Bozianca. Aceasta declară că ea a protestat chiar, spunînd că nu merge la berărie (pag. 76). Instrucția stabilește în mod neîndoios că Lili Popazu nu a bătut de loc bere. Inșuși inculpatul Zane P. Grigore recunoaște aceasta, spunînd că fata a gustat numai din bere (pag. 15 v.). Decî un moment nu se poate admite, că dorința copilei a fost de a merge la berărie, că ea din libera ei voință a făcut aceasta, căci atunci firese era să consume ceva.

Din contra, ea cerea mereu Boziencii, să fie dusă acasă. În fine, ajung cu trăsura la locuința Nelly Bozianu, din str. Romulus No. 8; ora era aproape 2 noapte. Starea sufletească a nefericitei Lili Popazu, era din cele mai turburate. Amețită de vinul pe care-l

băuse în silă, iar în minte având grija mamei sale, care și închipuia că trebuie să fie mirată și îngrijată de această neobișnuită întârziere, — căci știut este că d-na Popazu le hotărâse a se întoarce la ora 10, — dorința ei cea mai mare și mai firească era de a fi dusă cât mai curând acasă. Și cu atât mai mult grija și teama ei a devenit mai mare, cu cât află acasă la Bozianca, de la copiii aceștia, Linica și Georgică, că fratele său Emil însoțit de vecinul ei D. G. Popescu, o căutase pe acolo între orele 12—12 jum.

Deci, ea vedea, nu numai că cei de acasă erau îngrijiiți și mirați de lipsa ei, la o oră așa de târzie, dar vedând că ea nu se mai întoarce, o și căutaseră pe la Bozianca. De aceea Lili Popazu se rugă perzistent atunci de Bozianca ca să o conducă imediat acasă. Instrucția stabilește în mod complet, că aceste cereri și insistențe ale ei de a fi dusă cât mai curând acasă, le-a făcut în modul cel mai hotărât și mai puternic. Copiii Boziencii, Georgică și Linica, arată în declarațiunile lor, că Lili Popazu, când a sosit atunci noaptea, cerea să fie dusă acasă (pag. 125). Insași inculpata Nelly Bozianu, arată de repetate ori, în interogatoriul său, că Lili Popazu cerea perzistent să fie dusă acasă. (pag. 42): că: «Lili cerea să fie dusă acasă fiindu-i frică de mama sa» (p. 77 v.). De asemenea inculpatul Gorăneanu arată și el în interogatoriul său, că Lili cerea să fie dusă acasă (pag. 59 v.).

E evident deci, e în afară de oricare discuție, că Lili Popazu numai la hotel nu se gândea. Minte ei de copilă, obosită, amețită și preocupată de grija celor de acasă, nu avea de cât un singur gând, iar cuvintele ei nu exprimau de cât aceiași idee: de a fi dusă acasă.

Ce fac însă inculpații? Profitând de starea deprimată, fizică și intelectuală, a acestei fete de 15 ani și 10 luni, sub pretextul de a o conduce acasă, o conduc în camera unui hotel. Plecând din str. Romulus, de la locuința Boziencii, ei trec pe la hotelul «Londra» din apropiere, tocmește o cameră cu 2 paturi, o plătesc mai dinainte, conduc pe fată înăuntru sub motivul de a lua câte o cafea spre a le trece amețeala, închid camera cu cheia, sting lumânarea și pe când într'un pat Bozianca și cu Zane își satisfăceau, în prezența nevinovatei copile, simțurile lor nerăbdătoare și înflăcărâte, în cel-alt pat Gorăneanu se lupta cu nefericita Lili Popazu, care cu toată oboseala și deprimarea sa fizică, avu puterea să se lupte cu brutalul său atentator. Instrucția stabilește că inculpații Gorăneanu și Zane P. Grigore, cerând la hotelul «Londra» o cameră cu 2 paturi, Zane o tocmește, plătind-o mai dinainte (pag. 90); că ei au rămas în acest scop mai în urmă, Bozianca ducând la braț pe Lili Popazu; că ei s'au înscris la hotel sub numele fals de Ionescu și Grigorescu, toate aceste fapte și constatări rezultând parte din însăși declarațiunile inculpaților, parte din arătările martorului Dumitru Georgescu chelner la hotelul «Londra» (pag. 118). Tot acest martor mai arată că inculpații au închis ușa și ferestrele, au stins lumânarea, și că trecând pe lângă acea cameră mai târziu, pe la ora 3, a auzit suspine și plâns înăbușit, precum și de 3 ori vorbe: «nu se poate»; că fiind noapte și liniște, a putut foarte bine distinge și plânsul și vorbele (pag.

118 v.). Și inculpatul Gorăneanu contrazicându-se în mod flagrant mai în urmă, are îndrăzneala de a spune la primele cercetări, că fata «Lili avea mare bucurie de a merge la hotel!» (pag. 44 v.).

Dar faptul violenței se mai stabilește și din arătările înseși ale inculpaților. Ast-fel Nelly Bozianu declară în interogatoriul său că «fata incontinuu s'a luptat» (pag. 42 v.). Insași Gorăneanu, atentatorul, recunoaște că fata «s'a opus, că ținea picioarele lipite, spunând și jurându-se că e fată mare» (pag. 60 v.). Dar iată ce zice martorul D. G. Popescu, acelaia căruia nenorocita Lili Popazu i s'a confesat în ajunul sinuciderei: «că ea a început să plângă, că s'a opus, că l'a rugat în genunchi, dar Gorăneanu nu a lăsat-o, ci a nenorocit-o», (pag. 110), declarație ce coincide cu aceea făcută de același martor la primele cercetări (pag. 40 v.). Dacă copila nu a țipat puternic, — de oare-ce plânsete și mici țipete au fost, — cauza este că ea nu mai avea forțele necesare. De alt-fel ușa și ferestrele erau închise (pag. 118 v.). Ea s'a luptat spre ași salva fecioria, până când învinsă de oboseală, inculpatul a săvârșit în mod incomplet — de oare ce fata a rămas virgină, — actul său bestial; cămașa copilei, care poartă urme de spermă, — după cum demonstrează d. medic legist — dovedește aceasta (pag. 149 v. și 150). Dar însuși faptul că fata a rămas virgină este o probă de lipsa consimțimentului său, o probă că ea s'a luptat.

Instrucția mai stabilește că la hotel, copila Lili Popazu nu s'a desbrăcat; această legendă inventată de inculpați, ca multe alte legende create de dânsii în interesul apărării și al scuzării brutalei lor fapte, a fost înjghebată de ei, în același scop, de a pune într'o lumină urâtă și imorală, conduita nevinovatei copile. Căci în adevăr, dacă de bună voia ei ar fi mers la hotel și dacă de bună voie ea s'ar fi desbrăcat, atunci atentatul făcut de inculpatul Gorăneanu, își micșora proporțiile cu toată violența lui. Susținerile lor însă, sunt de o complectă și îndrăzneală rea credință. În adevăr, însuși Gorăneanu arată în interogatoriul său că «femeile nu voiau să se desbrace» (pag. 60). De asemenea inculpata Nelly Bozianu declară la primele cercetări că: «fata nu s'a desbrăcat» (pag. 42 v.), revenind la urmă în interogatoriul luat (pag. 78). În afară de acestea mai sunt declarațiunile copiilor Boziencii, Georgică de 15 ani și Linica de 12 ani, cari arată că a doua zi de dimineață, când mama lor s'a reîntors acasă împreună cu Lili, aceasta părea obosită și nedormită, *având rochia șifonată*, din care cauză a încălzit un fier și a călcat-o (pag. 115 v.). Deci, dacă ea s'ar fi desbrăcat la hotel, n'ar fi avut rochia șifonată; aceasta este o probă că atentatul cu violență s'a comis asupra ei fiind îmbrăcată. Dar proba probelor, care stabilește violența în modul cel mai evident și indiscutabil, este actul medico-legal. El constată următoarele leziuni pe corpul copilei Lili Popazu în locurile caracteristice atentatelor la pudor cu violență: «pe brațe, antebrațe, mâini și coapse se găsesc împrăștiat 20 de mici vânătăi, a căror mărime variază de la aceia a unui bob de linte, până la o monedă de 2 lei. Aceste echimoze după sediul și caracterele lor, trebuie să fie rezultatul comprimării cu mâinele a acestor

părți, în timpul unei lupte sau rezistențe. Ast-fel de echimoze se produc cu multă înlesnire și fără întrebuintare de o forță mare, prin comprimarea cu mâinele a acestor părți, mai cu seamă la persoane a căror țesuturi sunt delicate, cum sunt la femei. Ea nu este deflorată. Pe cămașa sa se găsesc pete de spermă și urmă de sânge. Urmele de sânge provin din începutul menstruației». (Raportul medic.-legist Minovic, pag. 150 v. și 151). Prezența acestui sânge pe cămașe a făcut poate pe fată să creadă că a fost desonorată.

În același timp, în care se petreceau toate aceste fapte la cari Nelly Bozianu a dat un culpabil ajutor: mergea la grădina, la berărie, și la hotel, acasă la d-na Popazu, mama nefericitei copile, domnea neliniștea cea mai mare. Absența așa de neobicinuită și la o oră așa de înaintată a copilei Lili, — fapt care pentru prima oară în viața ei se întâmplase, — era de natură a produce grijile și temerile cele mai mari. De și conduita aparentă de până în prezent a Boziencei nu le dăduse nimic de bănuț, totuși o presimțire urâtă le îngreua sufletul. Pentru a-și ușura grija, fratele copilei, împreună cu D. G. Popescu, vecinul și prietenul său, se duc de ocaz pe la ora 12 ¹/₂ noaptea, la Nelly Bozianu acasă; spre marea lor surprindere, ei află de la copilă Boziencei că ea nu se reîntorsese încă acasă; aleargă într'un suflet pe la o doamnă Cerchedi din strada Romană, rudă a Boziencei, dar și aci află că ea nu fusese pe acolo. Se reîntorc din noapte pe la ora 2 jum. la locuința Boziencei, unde află cu mirare că Nelly Bozianu cu Lili fusese pe acolo și a plecat imediat spre a o conduce acasă. Ajunși acasă pe la orele 3 din noapte, constatară că fata nu se reîntorsese încă. Nu știa sârmana și crud lovită familie, ca în acel timp, nenorocita lor copilă, dusă fără voia ei, prin amăgire și surprindere în camera unui hotel, se zbătea în brațele atentatorului ei Gorăneanu, apărându-și fecioria, pe când Bozianca, femeia căreia îi încredințase cinstea copilei sale, se zbătea într'un alt pat gustând în mod impudic, în fața copilei, din plăcerile unei nopți de orgie.

Concluzia se știe care a fost: infortunata copilă neștiind că a scăpat virgină din lupta disperată ce a avut cu atentatorul ei, crezându-se desonorată și nenorocită, aflată de cei de acasă cărora le mărturisise cele întâmplate, certată cu drept cuvânt de fratele și mama ei, și stăpânită de un rar sentiment de pudoare și de înaltă morală, își trage a doua zi după atentat, un glonte de revolver în inimă. Sub impresia penibilă a rușinei și a durerii morale, ea nu-și mai putu suferi existența; și ea, copilă de 16 ani, a preferat moartea, unei vieți desonorate. Sinuciderea ei este dezmințirea cea mai puternică și mai strălucitoare ce ea aduce după moarte cinicilor ei calomnatori, — inculpații.

Dacă această copilă de 16 ani neimpliniți, ar fi fost așa de imorală în vorbe, în gesturi și în apucături, după cum o descriu inculpații, în scopul de a-și micșora răspunderea josnicei lor fapte, lesne și-ar fi fost, ca în urma observațiilor, — de alt-fel destul de legitime, — ce a primit de acasă, să apuce calea imoralității, a prostituțiunii, de cât să-și curme viața la o etate atât de fragedă. Avea în favoarea ei tinerețea, sănătatea și

frumusețea. Dar ea a preferat o moarte vie, de cât o viață moartă.

Și după cum am arătat la început, aceasta este dovada cea mai eloquentă a înaltului și rarului ei simț moral!

IV

Să trecem acum la cestiunea de drept. Examineate din punct de vedere social, delictele și crimele de atentate la pudoare prezintă o deosebită gravitate în ceea ce privește morala și ordinea publică. Neliniștea, desordinea și desonoarea ce ele aruncă în pacea morală a familiilor, a făcut pe legiuitorii timpurilor vechi și moderne, ca să ia măsurile cele mai severe pentru reprimarea lor. Intervenția legii penale în asemenea materie, zice Garraud «poate fi considerată sau ca un mijloc de a moralisa pe om forțându-l de a-și reprimă propriile sale pasiuni și de a trăi conform demnității omenești, sau ca un mijloc de apărare, de conservare a moralității publice, baza civilizației, prevenind vițiurile și relele, cari turbură și compromit buna ordine în societate și în familie». (Droit pénal, vol. 4, pag. 431).

În țara noastră, de cât-va timp, ca o probă a depravațiunii moravurilor, asemenea delict și crime: ațâțarea la desfrâu și atentatele la pudoare cu sau fără violență, comise în special asupra minorilor, au luat proporții destul de mari.

Proxenetismul, prostituția clandestină și neclandestină, concubinatele, destrăbălările sexuale, ca și literatura pornografică, străină sau națională, au început să se întindă cu înțelea unei boli contagioase. Această stare de insalubritate morală, trebuie să dea de gândit parchetului, mai mult de cât parchetului, poliției, și mai mult de cât tuturor, legiuitorilor noștri. Criza morală prin care trecem, are nevoie de o igienă a moravurilor și a spiritului.

Câte imoralități revoltătoare nu se petrec în societatea noastră, dar cari nefiind prevăzute de lege, judecătorii sunt nevoiți să tacă, neavând armele legale necesare contra lor!

La cei vechi nu se făcea distincția între imoralitatea și penalitatea unui fapt și ori-ce infracțiuni de asemenea natură se reprimau cu pedepsele cele mai severe. Legiuitorii vechi, stăpâniți la început de dorința de a reforma moravurile, iar mai în urmă sub influența ideilor religioase, confundați actele de violență și de corupțiune, cu toate actele de libertinagiū, cu toate imoralitățile și actele rușinoase, cari degradează pe om și pe cari morala le desaprobă. Nefăcând deosebire între drept și morală, vechiul drept german cuprindea dispozițiunii și pedepse cu mult mai mari și mai severe de cât însuși dreptul canonic și vechiul drept francez. Astăzi, mai toate legiunile moderne fac deosebire între drept și morală. Și dacă ori-ce fapt penal este în același timp și imoral, nu ori-ce fapt imoral este și penală. De și morala și dreptul au același scop: perfecționarea omului și a societății, căile lor însă sunt diferite, zice Ahrens. (Droit naturel, pag. 164).

După legiunile moderne, ceea-ce caracterizează delictul său crima de atentat la pudoare, ceea-ce legea

socială a voit să pedepsească mai mult, este întrebuintarea violenței.

Doctrina și jurisprudența modernă ezitând la început, a sfârșit prin a considera, că și *violența morală, pe lângă violența fizică, materială*, este suficientă pentru ca asemenea fapte să fie pedepsite de lege; că deci nu e nevoie numai de cât de forța brutală, pentru îndeplinirea atentatului. Ceea-ce legea a voit să reprime este faptul de a fi abuzat de o femeie, contra voinței ei, de a fi violat libertatea persoanei sale, desonorând-o fără voia ei. În civil chiar, un contract este anulabil când e vișit de consimțământ. Mai mult de cât atât jurisprudența cea mai nouă, (Daloz, supl. repert. tom. I p. 686, 688, No. 36 și 43; Garraud, Droit pénal, vol. 4, p. 441 și 465), a confirmat în mod general, că, faptul de a abuza de o femeie, fără consimțământul ei, constituie crima de viol, chiar atunci, când nu a avut loc nici violență fizică, nici violență morală, ci numai: surprisă, înșelăciune, manopere frauduloase, sau întrebuintare de narcotice, pentru că, și în asemenea cazuri, ea a fost lipsită de libertatea obișnuită a voinței sale.

În acest sens sunt foarte numeroase decisiunile cașăției franceze din ultimul timp, și aceasta cu atât mai mult, când e vorba de persoane minore, (Daloz, supl. repert. tom. I, p. 688, No. 53; Daloz, code pénal, pag. 511, No. 38 și 101), cum e cazul cu Lili Popazu, care nu avea de cât 15 ani și 10 luni.

Examinând articolul 264 din Codul penal român și 332 din Codul penal francez, observăm în primul loc, că legiuitorul român ca și cel francez, când e vorba de atentate la pudoare, dintr'un interes de înaltă morală, pedepsește cu aceeași pedeapsă, nu numai actul săvârșit, ci și actul încercat, tentat numai, confundând ast-fel execuțiunea faptului cu simpla lui tentativă. Faustin Hélie zice că: «ajunge un singur fapt, un singur gest, pentru a-l constitui; este imposibil a distinge diferitele faze ale execuțiunii sale; începutul acestei execuțiunii, este prin el însuși, un atentat la pudoare îndeplinit. Chiar când tentativa este urmată de desistare, atentatul prezintă aceleași caractere și produce aceleași efecte: violența și ultragiul». (Théorie du Code pénal, vol. 4, pag. 281, 282). Garraud la rândul său, interpretând sensul art. 331 și 332 Codul penal francez, 263 și 264 al nostru, zice: «îndată ce există un început de execuțiune, atentatul există, el este îndeplinit, pentru că pudoarea a fost ofensată; deci în această materie, tentativă nu există, de oare-ce tentativa și săvârșirea faptului au aceleași caractere și constituie aceeași infracțiune». (Traité théorique et prat. du droit pén. vol. 4, pag. 471, 472).

Aplicând acum aceste principii, stabilite în mod uniform de doctrină și de jurisprudență, la cazul ce ne preocupă, vedem că atentatul la pudoare prin violență, făptuit de inculpatul Ștefan Gorăneanu, întrunește în mod complect toate elementele cari alcătuiesc existența lui penală. Ne preocupându-ne de detaliile faptului în sine, de oare-ce ele au fost enumerate mai sus, stabilim, după cum rezultă din întreaga instrucție făcută în cauză, un ultragiū violent făcut asupra victimei Lili Popazu. Constatările de fapt unite cu con-

statările medicale, stabilesc în mod precis, hotărît și evident, nu numai întrebuintarea violenței morale, — amăgire, inducere în eroare, surprindere, manopere, — dar și întrebuintarea celei mai brutale violenți fizice, materiale. În comiterea acestui atentat, inculpatul Ștefan Gorăneanu, autorul principal, a fost asistat și ajutat, în prepararea și înlesnirea săvârșirii atentatului, de inculpații: Nelly Bozianu și Zane P. Grigore. În drept și în fapt, situația lor penală este aceea de complici, în sensul art. 50 al. II din Codul penal. În adevăr, ce este complicitatea? și cari sunt elementele necesare pentru a fi cine-va complice?

Trebutien, în cursul său de «Drept criminal» zice: «complicitatea rezultă din fapte secundare, accesorii faptului principal și cari rămân independente de acest fapt, cu alte cuvinte, ori-ce participare indirectă la comiterea unei infracțiuni. Participarea directă face să dispară complicile, lăsând loc coautorului». (loc. cit. pag. 182). Mai mult de cât atât, acest autor susține, că în complicitate, e vorba de o materie, unde legea face abstracție de intențiune, destul ca cine-va să fi asistat, sau să fi dat ajutorul său cu știință și cunoștință de cauză» (ibid. pag. 183). În acest sens găsim în Daloz, o decisiune prin care se hotărăște că în delictul de atentat la pudoare nu e nevoie ca și complicile, care a înlesnit actele de violență, să fi cunoscut precis scopul autorului principal. (Cod. pén. an. pag. 140, No. 254).

Garraud, la rândul său (vol. II, pag. 387 urm.) arătând că faptul de complicitate coprinde în el două elemente: moral și material, adică cunoștința criminalității faptului și voința de a lua parte la comiterea lui, arată că autorul și complicile, de și având intențiuni diferite se asociază la o operă comună. (loc. cit. pag. 393). Daloz în «Jurisprudența générale» arată că: «complicitatea nu e un fapt ci o calificățiune legală dată faptelor. Simplul fapt al *acompanierii criminalului* în momentul acțiunii, sau a *acompanierii victimei*, pe lângă autorii crimei sau delictului, constituie complicitatea. (Daloz, Cod. pénal, pag. 137, No. 153).

Tot în Daloz se arată, că: «este complice și acela, care *ajută* sau *asistă* pe autorul acțiunii, numai în faptele cari au *preparat'o* sau a *facilitat'o* (loc. cit. pag. 135, No. 466).

În fine tot în lucrarea acestui autor găsim următoarea importantă jurisprudență, că: «într'o acțiune de complicitate la viol, nu este nevoie de a se enunța că acela care s'a făcut culpabil de complicitate, a lucrat cu știință; această cunoștință rezultă destul de suficient din însăși *asistența* ce a dat autorului violului, căci ar fi fără sens de a presupune că el a ignorat crima». (Daloz, Cod. pén. an. pag. 144, No. 412).

Aplicând acum principiile doctrinei și ale jurisprudenței expuse mai sus, la faptele de complicitate ale inculpaților: Nelly Bozianu și Zane P. Grigore, vedem că ele intră cu prisosință în termenii art. 50 al. II din Codul penal. Referindu-ne la expunerea detaliată a faptelor, făcută în partea a treia a ordonanței noastre, constatăm, că atât Nelly Bozianu, cât și Zane P. Grigore, prin rolul important ce ei l'au jucat în comiterea acestui atentat la pudoare, au preparat și înles-

nit făptuirea lui. Natural, că din punct de vedere al aprecierii instanței de fond, responsabilitatea Nellyi Bozianu este cu mult mai mare, ca una care, prin e-tatea și situațiunea ei de conducătoare a copilei Lili Popazu, putea să înlăture săvârșirea atentatului.

Ne mai rămâne un singur punct de lămurit, acela referitor la calificarea penală a faptului, din punct de vedere al pedepsei deci al competenței. Complicitatea lui Zane P. Grigore și a Nelly Bozianu, este ea de natură, a constitui circumstanța agravantă prevăzută de art. 265 din C. p. cu aite cuvinte asistența sau ajutorul dat de ei este acela prevăzut de acest articol? Regulele generale ale complicității, zice Garraud, se aplică și acelor, cari iaș parte ca autori sau complici, la comiterea unei crime de atentat la pudoare cu violență. Inșă art. 333 (art. 265 C. p. român) consideră ca o *circumstanță agravantă*, ajutorul dat de una sau mai multe persoane la făptuirea crimei. Trebuie să distingem pentru aceasta două situațiuni: 1) când *complicele* se mărginește a *prepara* sau *inlesni* crima, și 2) când *complicele* sau *autorul* concură real și direct la *săvârșirea* faptului. In primul caz, participarea nu este o circumstanță agravantă a atentatului, dar ea devine în al doilea caz. In adevăr, ceia ce a avut în vedere art. 333 (265 C. p. român) drept o circumstanță agravantă, este concursul simultaneu al mai multor persoane, ajutându-se între ele, fie pentru a învinge rezistența victimei, când e vorba de un viol sau atentat la pudoare cu violență, fie pentru a-și satisface rând pe rând pasiunea lor, când e vorba de atentatele proprii zise. Redusă la acești termeni, circumstanța agravantă, care rezultă din pluralitatea de culpabili, se justifică prin aceea, că ea face atentatul mai odios în execuția sa, și mai funest în urmările sale. (Garraud, vol. 4, pag. 492 Nr. 479, Faustin Hélie, vol. 4, pag. 309, 310, No. 1601). Dalloz în codul său penal adnotat, ne arată că: «este de regulă în materie de viol sau atentat la pudoare cu violență că ajutorul unei simple complicități, nu aduce agravațiunea pedepsei art. 333, această agravațiune neavând loc de cât atunci când e vorba de ajutorul dat de cine-va în calitate de coautor» (op. citat. pag. 140, No. 225). De asemenea acelaș autor în «*Suplément au répertoire*» zice că: «trebuie să ne păzim de a confunda ajutorul, care constituie circumstanța agravantă a art. 333 (265 C. p. român), cu ajutorul care constituie complicitatea» (loc. cit. pag. 693, No. 61) In fine Blanche, cu autoritatea lui cunoscută, ne spune următoarele în această privință: «asistența, care atrage după sine agravația pedepsei, este aceea care contribuște în mod real și direct la *săvârșirea* faptului;—aceea însă care nu cooperează de cât la faptele cari *prepară și inlesnesc* crima, nu poate avea această urmare». (Blanche, vol. 5, pag. 144). In adevăr dacă nu s'ar face această deosebire, atunci ar urma, ca toate casurile de atentate la pudoare cu violență, prevăzute de articolul nostru 264 Cod penal, unde ar fi un complice sau mai mulți, să intre în prevederile art. 265 C. p. cu alte cuvinte să numai poată exista complicitate propriu zisă, în termenii art. 50 al. II Cod pen. când e vorba de atentate la pudoare cu violență

Urmează de aci, că aplicând această interpretare și

justă și logică, faptului de complicitate, pus în sarcina inculpaților Nelly Bozianu și Zane P. Grigore, ca unul ce nu constituie circumstanța agravantă din art. 265 C. p. să aplicăm acestor complici regulele generale ale complicității prevăzute de art. 50 al. II C. p.

Pentru aceste motive:

De acord cu concluziunile din rechizitorul definitiv al domnului prim-procuror:

Declarăm: că există caz de urmărire în contra lui Ștefan Gorăneanu, român, de 29 ani, fost funcționar, depus în prevenție, pentru delictul de atentat la pudoare cu violență, prevăzut și pedepsit de art. 264 C. p.; că există caz de urmărire penală și în contra inculpaților: Nelly Bozianu, italiancă, de 37 ani, fostă pedagogă la pension, depusă în prevenție și Zane P. Grigore, român, de 25 ani, fost funcționar, depus de asemenea în prevenție, pentru faptul de complicitate la delictul de atentat la pudoare cu violență, comis de autorul principal, Gorăneanu, complicitate prevăzută și pedepsită de art. 50 al. II și 48 C. p.

In consecință, văzând și dispozițiunile art. 131 din procedura penală.

Disponem înaintarea dosarului cu No. 138/901, care cuprinde toate actele de instrucțiune, Domnului Prim-procuror, spre a bine-voi a trimete afacerea în judecata tribunalului corecțional.

Mandatele de depunere emise în contra inculpaților Ștefan Gorăneanu, Nelly Bozianu și Zane P. Grigore, se vor transforma în mandate de arestare, comunicându-se despre aceasta domnului director al penitenciarului Văcărești.

Partea civilă este constituită în persoana d-nei Nimfi Popazu.

Făcută la Cabinetul nostru de instrucțiune din Palatul de justiție, astăzi 1 Septembrie 1901.

Judecător de instrucție: (s) C. Hamangiu.

Grefier (s) I. I. Jitianu.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 4 Maii 1901

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Theodor Părvanovici cu Gh. D. Lillea

Hotăriri.—Pronunțarea și redactarea lor.—Termen.—Neobservarea acestor termene.—Când are loc înălțarea din nou a procesului.—(Art. 138 și 139 din legea organizării judecătorești din 1890).

Hotărire.—Motivare pe constatare de fapt.—Casație. Casație.—Omisiune.—Hotărire.—Expertisă.—Nepronunțare asupra ei.—Când este omisiunea esențială.

1. Neobservarea dispozițiunilor art. 138 și 139 din legea organizării judecătorești privitoare la termenul în care hotăririle trebuiesc pronunțate și redactate nu constituiesc o nulitate a hotăririi, acele dispozițiuni nefiind prescrise sub pedeapsă de nulitate, ele fiind edictate de legiuitor ca o simplă recomandare către judecători în scop de a accelera deliberarea și pronunțarea hotăririi cât timp desbaterele sunt încă recente în memoria lor, iar rein-

fățișarea pricinii nu'și poate avea locul de cât în cazul de imposibilitate de a se pronunța hotărîrea din cauză că nu se mai poate întruni complectul care a luat parte la desbateri.

2. Hotărîrea întemeiată pe o constatare emina-mente de fapt scapă controlului Curții de casație.

3. Omisiunea ce o instanță judecătorească face de a se pronunța asupra unui act de expertisă nu este esențială și prin urmare nu poate atrage nulitatea hotărîrei când acea instanță constată în fapt că lucrurile s'au petrecut alt-fel de cum le constată expertul în actul său de expertisă.

Decisiunea 195/901. — Respins recursul făcut de Teodor P. Pârvanovici, contra sentinței Tribunalului Vlașca cu No. 372/900 în proces cu Gh. D. Lillea.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe d-l avocat M. Antonescu, din partea recurentului în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d-nii avocați Țicu Ștefănescu și Paul Capeleanu în combaterea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra motivului al III de casare invocat :

«Tribunalul a comis un esces de putere și a violat art. 138 și 139 din legea org. judec., căci a amânat pronunțarea peste termenul prevăzut de art. 138 și a pronunțat decisiunea după ce trecuseră 15 zile de la închiderea desbaterilor, de și art. 139 prescrie în mod formal că într'un asemenea cas nu se mai poate pronunța o sentință decât după ce procesul se va pleda din nou».

Considerând că neobservarea dispozițiilor art. 138 și 139 din legea de organizare judecătorească nu constituie o nulitate a hotărîrei, acele dispozițiuni nefiind prescrise sub pedeapsă de nulitate și neavând alt scop de cât accelerarea deliberărei și a pronunțării hotărîrei, cât timp desbaterile sunt încă recente în memoria judecătorilor ; Că prescripțiunile acestor dispozițiuni, nu sunt edictate de legiuitor, de cât ca o simplă recomandare către judecători în scopul sus arătat, și reînfrățirea pricinii, nu'și poate avea locul de cât în cazul de imposibilitate de a se pronunța hotărîrea, din cauză că nu se mai poate întruni complectul care a luat parte la desbateri, că din acestea rezultă, că dacă câte odată, din împrejurări, judecătorii nu se pot întruni spre a delibera și pronunța hotărîrea în termenul de-fipt prin sus citatele texte de lege, acesta nu constituie un motiv de nulitatea ei și nu'î poate atrage casarea ; Că astfel fiind motivul este neîntemeiat.

Asupra motivului I de casare :

«Nemotivare și exces de putere, căci tribunalul constată că Gh. D. Lillea a ridicat în 1892 terenul său și că înainte de această ridicare proprietatea sa și a mea aveau acelaș nivel ; cu toate acestea tot tribunalul afirmă în considerantele sale că și în urma ridicărei terenului lui Lillea nu s'a schimbat întru nimic

cursul firesc al apelor de oare-ce apele se scurg pe proprietatea mea cum se scurgea și înainte de 1892 de și este evident că înălțându-se terenul lui Lillea a trebuit să se formeze o pantă care să dea apelor o scurgere spre proprietatea mea în contra stărei de lucruri anterioare când proprietățile fiind la acelaș nivel nu putea să aibă scurgere apele din locul lui Lillea pe locul meu».

Având în vedere că prin acțiunea care face obiectul procesului de față, intimatul în recurs Gheorghe D. Lillea a cerut să fie obligat recurentul Teodor P. Pârvanovici să desființeze ridicăturile de pământ făcute de densusul pe proprietatea sa vecină cu a intimatului, de oare-ce îi vatămă proprietatea prin umiditatea cauzată caselor sale din scurgerea nefirească a apelor provenite din ploii ; că judele de ocol și tribunalul în apel, prin sentința atacată azi cu recurs, au admis acțiunea ca întemeiată ;

Considerând că tribunalul constată în fapt că înainte de anul 1892, terenurile ambelor proprietăți ale părților în litigiu, erau la acelaș nivel, și apele se revărsa în mod firesc pe proprietățile lor ; că de și intimatul Lillea la 1892, cu ocaziunea unei construcțiuni noi făcută pe proprietatea sa, a ridicat terenul, însă nu l'a ridicat de cât în fața acestei construcțiuni, și ulicioara aflată între ea și casele vechi a rămas la acelaș nivel cu proprietatea lui Pârvanovici, după cum era și mai înainte ast-fel că prin această lucrare nu s'a schimbat în nimic cursul firesc al apelor, cari se scurg pe proprietatea lui Pârvanovici, tot așa ca și înainte de 1892 ; că această stare de lucruri a fost schimbată în urmă, prin faptul că Pârvanovici a făcut o ridicătură de pământ la spatele casei lui Lillea și la capul ulicioarei, împedind ast-fel cursul firesc al apelor și făcând ca în loc să se scurgă ca mai înainte, să se strângă la temelia caselor lui Lillea și să'î producă cu chipul acesta umezeală cauzându-î prejudiciu ;

Considerând că tribunalul întemeiându-și hotărîrea sa pe o asemenea constatare emina-mente de fapt, scapă controlului acestei înalte Curți, și dar nu poate să fie vorba de nemotivare și exces de putere, după cum se pretinde de recurent prin sus arătatul motiv de casare.

Asupra motivului II de casare :

«Omisiune esențială. Tribunalul a ordonat o expertisă din care se constată cu precisiune schimbarea de nivel efectuată de Lillea în urma căreia am fost nevoit să ridic și eu terenul meu ca să'mi apăr proprietatea în contra scurgerei apelor provocate de înălțarea terenului lui Lillea. Am invocat această expertisă și tribunalul omite a se pronunța asupra acestei probe».

Considerând că din momentul ce tribunalul constată în fapt că lucrurile s'au petrecut altfel de cât cum le constată expertul Iohan Ștefan, prin actul său de expertisă, pe care l'a invocat recurentul, apoi chiar dacă tribunalul a omis a se ocupa de această expertisă, totuși omisiunea nu este esențială și prin urmare nici acest motiv nu este întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.